

פרשת ואתחנן

אתה החילות להראות את עבדך (ג, כד)

ובמדרש אתה החילות וגו' אמר משה כבר התרת לי שבועה במדין, כלומר 'החילות' לשון חלול, כמו שדרשו חז"ל לא 'יחלל' דברו אבל אחרים מוחלין לו, ויש להבין מה הקשר בין בקשתו עתה לנדר שעשה משה במדין, כמו שדרשו חז"ל 'ויאל' משה לשבת את האיש, שמשה נשכע לו שלא יצא ממנו והקב"ה התיר לו את השבועת, מה זה שייך לעכשיו.

והנה במס' כתובות (עז, ב) מסופר שמלאך המות בא אל ר' יהושע בן לוי לקחת נשמתו, א"ל ריב"ל אני רוצה שתראה לי מקודם את מקומי בגן-עדן, הלך המה"מ עם ריב"ל להראות לו את מקומו, א"ל ריב"ל אני מפחד מהסכין שלך תן לי אותו, ונתן לו, כשהגיעו למקום קפץ ריב"ל ונכנס בחייו לגן עדן, והמה"מ רצה להוציא אותו משם, נשבע ריב"ל שלא יצא משם. אמר הקב"ה אם פעם נשבע והתירו לו גם עכשיו נתיר לו השבועה ויצא, אבל אם לא נשבע גם עכשיו לא נתיר לו, ובדקו שבאמת אף פעם לא נשבע, ונשאר בגן עדן והוכרח להחזיר למה"מ את הסכין.

ואפ"ל, שמשה רבינו בקש אעברה נא ואראה ואצא בחזרה לחו"ל, ויקויים גזירתך שאשאר בחו"ל, וא"ת שמא אשבע שלא לצאת מא"י כמו שריב"ל נשבע, הלא אתה החילות אני נשבעתי ליתרו והתרת לי, גם עכשיו תתיר לי כמו אצל ריב"ל אילו נשבע והתירו לו גם בשבועה זו היו מתירים לו

מקור: רבי ישראל גרוסמן